خبر در خبر

ایرنا علی سلاجقه رئیس سازمان حفاظت محیط زیست گفت: دولت سیزدهم از ابتدای شروع بکار، بیش از ۲۰۰۰ خانه محیط زیست را راه‌اندازی کرده است. امسال با توجه به شعار سال و بیانات مقام معظم رهبری، کیفی‌سازی خانه‌های محیط زیست را مد نظر داریم که در حال انجام است.

ایسنا محمد تقدیسی، رئیس اداره حفاظت و مدیریت حیات وحش اداره کل محیط زیست خراسان شمالی گفت: اکنون فصل بارداری یوزپلنگ‌های آسیایی است. یکی از دغدغه‌های ما جاده و تردد یوزپلنگ میان خراسان شمالی و استان سمنان است. بنابراین رانندگان در مسیرهایی که این حیوان در آنها تردد می‌کند، باید کاملاً احتیاط کنند تا با یوزپلنگ آسیایی برخورد نکنند.

تسنیم عطیه کاظمی، کارشناس محیط زیست با اشاره به تنفس هوای پاک در تعطیلات نوروز گفت: تنفس هوای پاک به دلیل خروج حدود یک میلیون خودرو از تهران بود که این موضوع به خوبی نقش خودروها را در آلایندگی پایتخت نشان می‌دهد.

ایسنا باستان‌شناسانی که پس از وقفه‌ای ۱۳ساله، بندر ساسانی سیراف در سواحل خلیج فارس را کاوش کردند، هشدار دادند: کاوش‌های باستان‌شناختی کشورهای حاشیه خلیج فارس رشد و شتاب بسیار بیشتری در مقایسه با ایران دارد. در حالی که موج تخریب آثار تاریخی خلیج فارس سرعت بیشتری گرفته و بخش بزرگی از عرصه بندر سیراف نیز بر اثر ساخت و سازها نابود شده است.

میراث‌آریا یحیی نجارقابل، معاون گردشگری اداره کل میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی استان اردبیل گفت: با تأسیسات گردشگری بدون پروانه فعالیت طبق ضوابط و مقررات برخورد می‌شود.

ایسنا هاشم موسوی‌نژاد، رئیس مرکز جنگل‌های خارج از شمال سازمان منابع طبیعی با اشاره به تلاش برای جلب مشارکت مردمی برای طرح کاشت یک میلیارد درخت با تفاهمنامه وزارت جهاد وزارت کشاورزی و وزارت آموزش و پرورش گفت: تأکید بر این است که مشارکت از سنین پایین‌تر صورت گیرد و در این جهت حدود ۱۷ میلیون دانش‌آموز با خانواده‌های خود در این طرح مشارکت جدی کرده‌اند.

تسنیم رحیم خاکی، مدیر کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان البرز از اقامت بیش از ۸۰۰ هزار مسافر نوروزی در سطح استان خبر داد و گفت: بیشترین میزان اقامت در اقامتگاه‌های غیررسمی بوده است.

ایسنا عطا حسن‌پور، مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری لرستان از کاهش ۱۹ درصدی میزان بازدید از جاذبه‌های تاریخی، طبیعی و گردشگری این استان خبر داد و گفت: از ۲۵ اسفند ۱۴۰۲ تا ۱۳ فروردین ۱۴۰۳، ۹۳۸ هزار نفر از جاذبه‌های تاریخی، طبیعی و مذهبی لرستان دیدن کردند که این رقم در مقایسه با مدت مشابه پارسال ۱۹ درصد کاهش داشته است.

میراث‌آریا کاهش سوانح و جانباختگان و همچنین فراهم کردن شرایط سفری ایمن و رضایتمند برای مسافران از اهداف مهمی بود که پیش از آغاز ایام نوروز از سوی رئیس‌جمهوری، رئیس ستاد مرکزی هماهنگی خدمات سفر و اعضا مورد تأکید قرار گرفت. حال کاهش ۲۷ درصدی جانباختگان حوادث ترافیکی و ۹ درصدی مأموریت‌های اورژانس نشانگر این است که با انسجام بین دستگاهی و هم‌افزایی ایجادشده در پیکره‌ای واحد به نام «ستاد مرکزی هماهنگی خدمات سفر» این مهم محقق شده است.

ایسنا محسن معصوم علیزاده، مدیرکل میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی استان همدان با اشاره به اینکه امسال تعداد نظارت بر تأسیسات گردشگری توسط کارشناسان این اداره کل افزایش چشمگیری داشته است، اعلام کرد: در این بازدیدها ۹ واحد شامل چهار مرکز اقامتی، سه دفتر خدمات مسافرتی و دو مرکز پذیرایی تشویق شدند.

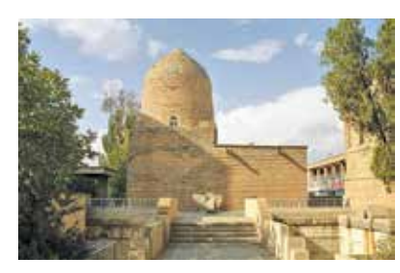

ایسنا حمیدرضا حیدری، معاون میراث فرهنگی اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان همدان درباره پرتاب کوکتل‌مولوتف به محوطه مقبره اِستر و مُردخای گفت: بامداد سه‌شنبه عده‌ای اقدام به پرتاب چند کوکتل‌مولوتف در محوطه استر و مردخای می‌کنند که خوشبختانه اتفاق خاصی نیفتاده و به بنا هیچ‌گونه آسیبی نرسیده است.

عکس: رکنا

بارش‌ها جانی دوباره به زیستمندان گاوخونی بخشید

نبض حیات فلامینگوها در گرو رهاسازی حقابه

گزارش

راضیه خوئینی
خبرنگار

بارش‌های اخیر اصفهان حیاتی دوباره به تالاب گاوخونی بخشید. پس از بارندگی‌های اخیر دوباره این تالاب میزبان هزاران بال پرنده مهاجر بویژه فلامینگوها شد. بارندگی‌هایی که از اسفندماه ۱۴۰۲ شروع شد، همچنین سه نوبت بارش شدید باران در اوایل فروردین ۱۴۰۳، رواناب‌ها را از ارتفاعات نایین در شمال تالاب گاوخونی جاری کرد و توانست جان تازه‌ای به بخشی از تالاب بین‌المللی بدهد. این تالاب طی دهه گذشته با کاهش منابع آبی و بحران خشکسالی دست و پنجه نرم می‌کرد. آخرین پایش‌ها نشان می‌داد که شمار پرندگان مهاجر در این تالاب به حداقل رسیده بود.

حالا نبض حیات این تالاب به تصمیم‌گیری‌ها و عزمی جدی برای رهاسازی حقابه آن در فصل گرم سال بستگی دارد. «حسین اکبری»، معاون محیط‌زیست طبیعی و تنوع زیستی اداره کل حفاظت محیط‌زیست استان اصفهان درباره اطلاعات دریافت شده براساس تصاویر ماهواره‌ای جدید که در تاریخ ۱۱ فروردین‌ماه از این تالاب دریافت شده است به «روزنامه ایران» می‌گوید: تصاویر ماهواره‌ای نشان می‌دهد بارش‌های شدید از اول تا سوم فروردین که در ارتفاعات گردنه ملااحمد و کوه‌های نایین اتفاق افتاد، سیلابی را از شمال وارد تالاب گاوخونی کرده است. وی برآورد می‌کند: حدود ۲ تا ۳ میلیون مترمکعب آب به تالاب گاوخونی وارد شده است. این حجم آب تاحدودی به پایداری رطوبت کمک می‌کند و خشک شدن تالاب را تا حدی به تعویق می‌اندازد.

تالاب گاوخونی سال‌ها خشکیده بود و حقابه‌ای دریافت نکرده بود؛ اما به گفته اکبری با پیگیری‌های بین بخشی فراوان و همکاری‌های مؤثر کشاورزان؛ همچنین همکاری‌های بین بخشی، آذر ماه گذشته بود که حدود ۸ میلیون مترمکعب آب به تالاب گاوخونی وارد شد. ورود آب از هشتم تا دوازدهم آذر ۱۴۰۲باعث شد ۳ تا ۴ درصد شمال تالاب‌ها در قسمت بستر تا حدودی مرطوب شود. اگرچه این حقابه پشتوانه خوبی بود، اما در سال آبی پاییز و زمستان متأسفانه تا آخر بهمن‌ماه بارندگی خاصی صورت نگرفت.

اکبری ادامه می‌دهد: اما در اسفندماه سال گذشته چند بارندگی مؤثر در زیرحوزه زاینده‌رود و در بخش خود تالاب رخ داد. در اوایل فروردین ۱۴۰۳، طی اولین روزها، بارش‌هایی هرچند کوتاه مدت، ولی با شدت زیاد منجر به جاری شدن سیلاب‌هایی شد. بنابراین از ارتفاعات شمالی تالاب یعنی از کوه‌های نایین و گردنه ملااحمد، رواناب‌ها و سیلابی از شاخه‌های زیرحوزه وارد شمال تالاب شد؛ در واقع از ورودی کوه سیاه این سیلاب وارد تالاب شد.

اکبری می‌گوید: اگرچه دستگاه دبی‌سنج برای سنجش میزان رواناب در این ناحیه وجود نداشت؛ چون از شاخه‌های مختلف آب وارد می‌شود؛ ولی تصاویر ماهواره‌ای نشان می‌دهد که ۲ تا ۳ میلیون مترمکعب آب به گاوخونی ریخته است. طی این مدت، یعنی چند ماه پس از آخرین رهاسازی حقابه در اسفندماه، دیگر رهاسازی آب برای گاوخونی نداشتیم و این بارش‌ها کمک خوبی بود.

باتوجه به ذخیره رطوبتی موجود به دلیل رهاسازی آب از آذرماه ۱۴۰۲، جاری شدن این سیلاب مؤثر واقع شد. وضعیت رطوبتی در قسمت شمالی تالاب در اوایل فروردین، شرایط را مناسب‌تر کرد و زمینه ورود پرندگان مهاجر به این تالاب فراهم شد. وی شمار پرندگان مهاجر امسال را با سال‌های گذشته مقایسه می‌کند و می‌افزاید: سیلاب‌ها باعث شد که ورود پرندگان مهاجر را به صورت قابل توجهی نسبت به سال‌های قبل داشته باشیم زیرا قبلاً این تالاب کاملاً خشک شده بود و در بستر زاینده‌رود، در پایین دست هیچ آبی جاری نبود. بنابراین شاهد تنوع کمی از پرنده‌ها؛ هم به لحاظ تنوع و هم به لحاظ جمعیت، بودیم.

امسال فلامینگوها به‌عنوان پرندگان شاخص به این تالاب وارد شده‌اند. معاون محیط زیست طبیعی و تنوع زیستی اداره کل حفاظت محیط زیست استان اصفهان می‌گوید: البته حدود ۲۰۰ قطعه فلامینگو به‌عنوان پرنده شاخص تالاب تصویربرداری شده است که برآوردهای ما و پایش‌های میدانی نشان می‌دهد آنها حداقل ۳۰۰ فرد هستند. زیرا امکان تصویربرداری از ۲۰۰ فرد آنها وجود داشته و طبق برآوردها مابقی در عمق هستند. این فصل، زمان کلونی فلامینگوها به شمار می‌آید که طی آن تخم‌گذاری و جوجه‌آوری می‌کنند، ولی به شرط آنکه رطوبت و آب پایدار در آنجا وجود داشته باشد.

تالاب گاوخونی همزمان با ورود فلامینگوها شاهد ورود پرندگانی از انواع گونه‌های آبزی و کنارآبزی نظیر کشیم‌ها، حواصیل، اِگرگ، آبچیلک‌ها و پرندگان شکاری مثل سنقرآبی و شاهین است. اکبری می‌افزاید: برخی از خانواده اردک‌ها، پلیکان و چوکا هم اینجا دیده شده است و تعداد قابل توجهی از آنها به گاوخونی آمده‌اند. همچنین دو گونه غاز هم شناسایی شده که تداوم حضور آنها مشروط به پایدار ماندن آب است. در این صورت، پرندگان گاوخونی را به‌عنوان زیست‌بوم انتخاب می‌کنند و بسته به تفاوت‌های رفتاری این پرندگان به صورت فصلی اینجا خواهند ماند.

اکبری با توجه به نگرانی افکار عمومی و دوستداران طبیعت برای این پرندگان که ممکن است پس از تخم‌گذاری و جوجه‌آوری با شرایط خشکی تالاب مواجه شوند و این شرایط عامل مرگ آنها یا جوجه‌هایشان شود، می‌گوید: از آنجاکه به احتمال بسیار زیاد فلامینگوها اینجا تخم‌گذاری و جوجه‌آوری خواهند کرد، برای این امر پیگیری‌های زیادی کرده‌ایم که ان‌شاءالله شاهد مرگ و میر این پرندگان با آغاز گرما در ماه خردادماه نباشیم. از منظر قانونی و اخلاقی لازم است که همکاری و هم‌افزایی سریع‌تری برای رهاسازی حقابه تالاب گاوخونی در استان صورت گیرد تا پرندگان مهاجری که به این تالاب پناه آورده‌اند، بتوانند جوجه‌هایشان را به ثمر برسانند و تا خرداد ماه این فرایند را تکمیل کرده و به مهاجرتشان ادامه دهند.

وی با اشاره به حقابه‌ای که برای کشاورزی شرق اصفهان رها شده، می‌گوید: برای حفظ رطوبت پایدار تالاب، امیدواریم امکاناتی فراهم شود تا با همکاری‌های بین بخشی بتوانیم پس از حقابه کشاورزی، حقابه گاوخونی را بگیریم. در این صورت شرایط زیست پرندگان به شرایط پایدار و مناسبی تبدیل خواهد شد.

اگر این فصل رطوبتی باشد، اوایل بهار پرندگان از روی غریزه مهاجرت و سپس تخم‌گذاری و فرایند جوجه‌آوری را شروع می‌کنند. وی با اشاره به تجربه سنوات قبل می‌گوید: چون هوا گرم می‌شود و به سرعت به خشکی و گرما برمی‌خوریم، ان‌شاءالله این خشکی دیرتر اتفاق بیفتد و با حقابه‌ای که درصدد رهاسازی آن از زاینده‌رود هستیم، شرایط زیستی بهتری فراهم آوریم. چون قبل از عید این شرایط را حدس می‌زدیم و برای ما قابل تصور بود، بشدت پیگیر این موضوع بودیم. بر اساس تفاهمنامه‌ای که با شرکت آب منطقه‌ای داشتیم، رهاسازی ۸ میلیون مترمکعب آب در آذر ماه محقق شد. اگرچه این تفاهمنامه در پاییز برای رهاسازی ۲۰ میلیون متر مکعب بود، ولی به طور کامل محقق نشد و در ایستگاه شاخه‌کنار در ورودی تالاب گاوخونی محقق شد.

اکبری می‌افزاید: الان هم پیگیر بودیم که حقابه فصل زمستان سال ۱۴۰۲ و بهار ۱۴۰۳ مطابق با ذخایر سد زاینده‌رود و پس از رهاسازی آب برای کشاورزی باشد. پیگیری‌ها و مکاتبات و هماهنگی‌های بین بخشی بسیاری انجام شده است. ان شاءالله که بعد از رهاسازی حقابه کشاورزی اتفاق بیفتد؛ زیرا ضرورتی حیاتی برای زیستمندان و پرندگان مهاجر تالاب به شمار می‌آید. لطف الهی و شرایط طبیعی به احیای این تالاب کمک کرده است و امیدواریم همکاری و هم‌افزایی بین بخشی به نتیجه برسد و شاهد رهاسازی حقابه‌ای از زاینده‌رود به گاوخونی باشیم.

> تالاب گاوخونی همزمان با ورود فلامینگوها شاهد ورود پرندگانی از انواع گونه‌های آبزی و کنارآبزی نظیر کشیم‌ها، حواصیل، اِگرگ، آبچیلک‌ها و پرندگان شکاری مثل سنقرآبی و شاهین است

امکان شبیه‌سازی گونه‌های در معرض انقراض فراهم شد

نمونه یوزپلنگ، پلنگ و خرس قهوه‌ای در بانک ژن

زیست‌بوم- امکان شبیه‌سازی گونه‌های منقرض شده یوزپلنگ، پلنگ و خرس قهوه‌ای در ایران فراهم شد. سال گذشته بود که سازمان محیط زیست تصمیم گرفت برای حفاظت از گونه‌های در معرض خطر انقراض تفاهمنامه‌ای را با مرکز ملی ذخایر ژنتیکی امضا کند.

براساس آمار سازمان حفاظت از محیط زیست ۷۶ گونه از رده‌های جانوری ایران در فهرست قرمز اتحادیه جهانی حفاظت از طبیعت (IUCN) قرار دارد که این وضعیت به معنای خطر جدی انقراض آنهاست. در همین راستا بود که سازمان حفاظت محیط زیست با همکاری مرکز ملی ذخایر ژنتیکی تصمیم گرفت تا نمونه زنده یوزپلنگ، پلنگ و خرس قهوه‌ای را به صورت کشت سلولی در این مرکز نگهداری کند که این موضوع امکان شبیه‌سازی گونه‌های منقرض شده را فراهم خواهد کرد.

تأکید بر حفاظت از ذخایر ژنتیکی حیات وحش

سازمان حفاظت محیط زیست کشور همواره بر حفظ ذخایر ژنتیکی در حوزه‌های مختلف بویژه حفاظت از تنوع زیستی، سلامت و بهداشت، امنیت اقتصادی و امنیت غذایی تأکید می‌کند. این سازمان معتقد است که با توجه به افزایش تنش و خطرات محیط زیستی مانند خشکسالی، افزایش دمای زمین و بیماری‌های نوظهور، توجه به ظرفیت‌ها و قابلیت‌های ذخایر ژنتیکی ضروری است.

حسن اکبری، معاون محیط زیست طبیعی و تنوع زیستی سازمان حفاظت محیط زیست بر اهمیت حفظ ذخایر ژنتیکی تأکید می‌کند و می‌گوید: این اقدام پیش از این در برخی کشورهای دنیا از چندین دهه قبل شروع شده است که آن زمان، تمرکز آنها بر حفظ گندم و برنج و ذخیره‌سازی بذرها بوده است.

وی درباره جزئیات این تفاهمنامه می‌گوید: البته این مسأله از سال‌ها پیش در کشور ما مطرح شده و تحقیقات گسترده‌ای در این زمینه تاکنون صورت گرفته است. سازمان حفاظت محیط زیست در قالب این تفاهمنامه تاکنون توانسته از گونه‌های یوزپلنگ، پلنگ و خرس قهوه‌ای نمونه زنده تهیه کند و کشت سلولی انجام دهد که نمونه‌های آنها فریز شده است.

به گفته اکبری تلاش گسترده‌ای برای ذخیره ژن یوزپلنگ انجام شده است. طوری که چندین نمونه از یوزهای در اسارت و تلف شده تهیه شد که با استفاده از آنها تلاش می‌شود این نمونه‌ها برای گونه‌های در معرض خطر حفظ شوند. معاون محیط زیست طبیعی و تنوع زیستی سازمان حفاظت محیط زیست درباره روش انجام این کار می‌گوید: یا حیوان باید زنده باشد و یا با توجه به استانداردهای خاصی که وجود دارد، نمونه برداشت شود یا اینکه به تازگی تلف شده باشد و طی چند ساعت اول امکان برداشت نمونه برای این کار وجود دارد. به گفته اکبری، متولی حفظ ذخایر گیاهی سازمان منابع طبیعی است؛ بنابراین سازمان حفاظت محیط زیست به شکل گسترده در این موضوع ورود نمی‌کند. اگرچه در طبیعت موضوع حفظ جنگل‌ها و پوشش گیاهی به خصوص در مناطق حفاظت شده و احیای گونه‌های اندمیک مدنظر ما هم قرار دارد و پیگیر آن هستیم؛ اما به لحاظ ضوابط و قوانین جاری کشور حفاظت از ذخایر گیاهی در حوزه منابع طبیعی است.

هماهنگی با کارشناس میراث فرهنگی در پروژه پارک قیطریه

زیست‌بوم- نامه اداره میراث فرهنگی تهران درباره پروژه پارک قیطریه به شهرداری پایتخت، موضع وزارتخانه است و پروژه پارک قیطریه باید با هماهنگی کارشناس میراث فرهنگی جلو برود. وزیر میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری با اشاره به مواضع شخصی‌اش درباره ساخت مسجد در پارک که در اینستاگرام منتشر کرده است، گفت: این نظر شخصی من است و به عنوان عضو دولت بحث ما شخصی نیست. ما وظایف خود را براساس دستورالعمل‌های وزارت میراث فرهنگی انجام خواهیم داد.

تلاش برای رعایت ضوابط عفاف در تمام مراکز گردشگری

عزت‌الله ضرغامی درباره پوشش برخی گردشگران در مسجد وکیل و نصیرالملک گفت: مسجد وکیل و نصیرالملک زیر نظر اداره اوقاف است؛ راهبرد وزارت گردشگری آن است که محیط‌های مذهبی مانند مساجد پروتکل‌ها و آیین‌نامه‌های خاص خودش را دارد. کما اینکه بسیاری از تصاویر منتشر می‌شود که حتی گردشگران خارجی با چادر هستند، عکس جمعی می‌گیرند و این نشان‌دهنده جاذبه گردشگری است. البته اگر هیأت امنای مسجد با توجه به حساسیت‌ها نتوانستند به درستی مدیریت کنند، لازم است ورود کرده و تغییراتی را انجام دهند و کاری کنند که ضوابط شرعی در این اماکن بیشتر رعایت شود.

ضرغامی درباره شرایط کاخ گلستان گفت: درب اصلی کاخ گلستان در میدان ارگ است، از مدت‌ها قبل برای آسایش مردم گفتم از درب‌های دیگر مانند شمس‌العماره هم استفاده کنند که بخشی از مردم بتوانند از طریق ناصرخسرو و بازارچه مروی به راحتی وارد کاخ شوند، آن را باز کردیم و در آینده درب تکیه دولت یکی از ورودی‌های کاخ گلستان خواهد شد. ضرغامی با اشاره به ثبت جهانی بودن کاخ گلستان افزود: این کاخ پروتکل‌های خودش را دارد، باید از همه ظرفیت‌هایش استفاده کرد، کاخ گلستان مجموعه‌ای از ارزش‌های هنری و ملی ماست و صرف اینکه پادشاهان زندگی می‌کردند مطرح نیست، مجموعه‌ای از هنر، فرهنگ، سبک زندگی و ارزش‌های برجسته است، تمام تلاش دست‌اندرکاران این است ضوابط عفاف را برای همه محیط‌ها رعایت کنند.

تصویب آئین‌نامه طبیعت‌گردی

ضرغامی از تصویب آئین نامه طبیعت‌گردی در دولت خبر داد و طبیعت‌گردی را از مهمترین بخش‌های گردشگری دانست که نیازمند سیاست‌گذاری هماهنگ و صحیح و هدایت سرمایه گذاران است.

سیستان و بلوچستان، استان نمونه گردشگری

سیستان و بلوچستان به عنوان پدیده گردشگری امسال انتخاب شده است؛ استانی که از امنیت بالایی برخوردار است. ضرغامی در توضیح شرایط گردشگری این استان، ادامه داد: سیستان و بلوچستان استان نمونه گردشگری بود که تردد در این استان ۱۴ درصد و اقامت ۱۲۸ درصد رشد داشت و این جواب کسانی است که می‌خواهند این استان را ناامن جلوه دهند. این استان امنیت و مردم میهمان‌نوازی دارد و خیانت است که عده‌ای می‌خواهند این استان را ناامن جلوه دهند. آخرین آمار در مورد بازدید از محوطه‌های تاریخی و ابنیه میراث فرهنگی تا پایان ۱۳ فروردین ۶ میلیون نفر بود. ضرغامی افزود: در برخی از مراکز جمعیت به قدری زیاد بود که درها را باز کردیم و بلیت نفروختیم و جمعیت را هدایت کردیم؛ ازجمله حضور ۱۰هزار نفر در زمان تحویل سال در تخت جمشید که به علت تراکم زیاد، با سیاستی که خود من ابلاغ کرده بودم، بنا شد مردم در صف‌های طولانی نایستند و این ده هزار نفر بدون بلیت بازدید کردند. ضرغامی تقارن نوروز با ماه مبارک رمضان در شروع تعطیلات را دلیل کاهش سفر دانست و گفت: به نظر می‌رسد جبران این موضوع بعد از ماه رمضان خواهد بود. مردم سفرهایشان را مدیریت می‌کنند و وقتی می‌بینند زیرساخت‌ها به گونه‌ای نیست که در چند روز سفر فشرده بتوانند از امکانات گردشگری استفاده کنند، ترجیح می‌دهند سفر خود را کمی به تأخیر بیندازند.